

Л.Далека

ЛЕГІТ і БРИЗИ

diasporiana.org.ua

L. Daleka

THE ZEPHYR AND BREESE

POETRY

Л. Далека

ЛЕГІТ І БРИЗИ
ПОЕЗІЇ

В-ВО ЛАСТІВКА

МЕЛБОРН

— 1957 —

АДЕЛАЇДА

Авторські права застережені

Редактор: Дм. Чуб

Мистецьке оформлення: П. Вакуленко

Друковано накладом Української Висилкової Книгарні
в Австралії

Пливе Південний Хрест.

Як він колись манив!

Знайомий був — небачений ніколи.

... То ж там, де острови і синіх вод розлив,
і білі кораблі, й коральові атоли ...

У мріях облітала всі краї,
на океанах знала штиль і шквали.
... Південний берег! ... пальмові гаї! ...
Усе в словах гарячих римувала.

Тепер дивлюсь — і Хрест немов чужий.
А де ж слова? Невже могла забути?
Молюсь без слів:

Світи, допоможи

іще одну недолю перебути.

НА БЕРЕЗІ

*
*   *
*

Ця легкоплинність виростає в мить
   непроминання.
З душею разом далечінь тремтить,
   де промінь ранній,
де повінь блиску по воді іде,
   де піна біла ...
І тільки думка про наступний день,
   як тінь набігла.

*
*   *
*

Лишаю тіло, хай утому й біль
   пісками згоїть.
Злечу, вгорнусь у теплу голубінь,
   в ласкаві звої.
І вже не тут. Шукаю тих степів,
   де є ще міти,
де серцю знов ловити рими спів
   і не щеміти ...

*
*   *
*

Серпнева ніч. Затих і вітер з гір,
   і шерех в тінях.
На плесі вод ще відбитки сузір,
   ще мерехтіння.
А хвиля ломить, мінить і несе
   ті арабески...
Дивлюсь, ховаю, збережу я все,
   як дар небесний.

ЕСКІЗИ

ВИШИВАЛЬНИЦІ

Лягла мозаїка думок
на це вирізування пишне.
Тут орнамент закони пише,
а голос кольорів замовк.

Цей благородний блиск лляний
і простих ліній мудрі кроки
пройшли далекі сотні років
шляхом багатим давнини.

Дерзай своє додати теж,
коли уява кличе глухо,
та стережись неправним рухом
зламати лад і чіткість меж.

ТУРИСТОВІ

Тут камінь дивно втратив ваготу,
мереживом піднявся у повітря —
ось сколихнеться, попливе по вітру . . .
І ти фіксуєш тоді розвагу ту.

Ні, арки ці вже не одно століття
несуть у синь молитви самоту.
Не жди розваг, угадуєш саме тут
екстаз мистця у творчому розквіті.

« . . . Моїх шукань, мого стремління силу,
моєї віри іскру негасиму
у височінь нести — примушу камінь . . . »

І камінь звівсь. Як мрія, як міражі,
де мова ліній незбагнено в'яже
вінок завершень у тому шуканні.

Італія

Враз одна дрібничка —
форма рукавички
на знайомім вигині руки —
підняла куртину...
Це вже не картина,
це мої змарновані роки,

Це ревнівi муки
в довгий час розлуки,
це відчаю хвилі через борт...

А на всі питання
відповідь остання —
невідкличний свідок, натюрморт.

Так радість сподівань нестимеш у безмежжя.
Розливши світла плин попід блакитну стелю,
на стіл тугих сервет рясну низинку стелиш
і плечі холодиш у піняві мережив.

В передчутті розмов бажань напливи гасиш.
Щоб вечір зміг навік зітерти тінь розлуки,
тамуєш блиск очей, залишиш тільки рухи
сережок (дар його) — вибагливу окрасу.

Кришталь струнких караф з настоями густими,
нарцизів і бузку п'янливі аромати,
як змовники німі — міцніші його тримати,
узяти у полон ласкавістю гостини.

ВТРАТИ

ПАМ'ЯТІ Г. Ц-КО

замученої катеринославською Чека

Нависла ніч. Укрила берег мла.
Ятрився біль поразки і утрати.
А ти й тоді ще крила зберегла
і кожна мить зривалася злітати.

. . . . .
Гаряча смерть не скреслила з життя —
все на землі ще чашу п'єш гірку ти,
усе ще йдеш крізь муки до звитяг
в рядах сестер . . у вихорі Воркути.

УРИВКИ З ЦИКЛУ «ПЛАКАЛЬНИЦІ»

*
*   *

...Гнані з черги під мурами, гнані геть з передачами...
А за муром тортами смертні ночі позначені.

Вили стрільна шакалами, десь влучали і гупали...
Між живими шукали ми, а вжахнулись над трупами.

... Необчислені винниці... Нерозвіяне мариво...
І не знати, як вилетється справедливою карою.

Швидше час би намічено тому судові правому,
щоби мсти віковичної не носити хоч правнуку...

*
*   *

... Цілу ніч хтось гукав і шукав переправи,
намагавсь перейти на цей берег, на правий.

Може хтось, з ким давно розминулись ще з дому?
Голос рвався і глух у хаосі нічному.

А коли береги вкрила мла на світанку,
він навік загубився в гуркотняві танка...

ФРАГМЕНТ

*«...Ті розмови були бальзамом на рани
незагоєні...»*

З в'язничних спогадів Д. Ф.

... Кожен день убивав наші сили.
День принижень, знуцання, наруги.
Ніч — у келії, повній міязмів.

Раз, коли уже світло згасили,
я зустрів свого давнього друга
між недавно приведених в'язнів.

Говорили ми з ним аж дорана.
Він випростував руки затерплі,
занімілі, зболілі, у ранах...

І розмов тих повік не забути,
повних віри, гарячих і щирих.
Хоч тоді ми чекали на вирок,
після допитів змучені, збиті.

Свіжим подувом з волі новини:
суд у Самборі, вісті з Тарнова —
де лягли наші жертви невинні,
там міцні і згуртовані знову.

Говорили всю ніч про минулі
наші дні . . . непокірні . . . звитяжні . . .

За стіною ходили патрулі,
били кроком все тяжче і тяжче.

Знову спогади . . . з крилами меві . . .
піднялись . . . закружляли . . . ледь мріє . . .

Ми — назустріч майбутньому дневі
через ями ворожі до мрії . . .
з нами юні, мов цвіт яблуневий,
разом з нами на стежах, на чатах
найвірніші і ніжні дівчата . . .

Захисти їх, Пречиста Маріє!

Тільки спогади — спалахи теплі . . .
Тільки спогади — квіти прив'ялі . . .

Світлі спогади в чорній в'язниці.

За стіною ж — жорстокі і ниці,
за стіною брудні, нетверезі . . .
в незабутій

Картузькій Березі.

СНИТЬСЯ...

Обмережу згадкою пройдені путі,
під твоєю хаткою обернуся в тінь.

Вийду з-за причілка я під гілля дерев —
пролітаєш бджілкою побіля дверей.

Гляну молитовно я: привітай, пізнай!
А рука утомлена кине давній знак.

Тільки б запримітила: повернувся друг —
як усе привітами задзвенить навкруг!

Та даремні марення — не летить, не йде.
І чому захмарило довгожданий день?

Де ж ти забарилася, на яких шляхах?
Хата похилилася і посивів дах.

Де барвінки з рутою слались при вікні,
припадає трутою жалива до ніг.

Деся пішла невільниця на цілинний степ,
і піском завіється слід невинних стіп...

Не своєю волею... Хрест який тяжкий!..
Над чиєю долею в'ються хижакі?

Ще стою під липою, день — як ніч німа,
вітер плаче-хлипає... а її нема...

Ні, не привітається друг мій і жона.
І мені вертається вдруге чужина.

ЗАСЛАНОМУ

І сивина, і зморшки на чолі
це ті карби тягот і неспокою,
коли мені, крім туги за тобою,
вже не було нічого на землі.

Не раз летіли в ірій журавлі
і в гнізда поверталися весною.
Не втішена природою ясною,
блукала думкою у крижаній імлі.

Кудись би йшла, шукала, рятувала . . .
Та де знайти у нетрях Колими?
А вже нова загроза насувала —
прийшла війна, пожежі і дими.

Тепер мене несе десь на край світу
у хату, огнищем домашнім незігріту.

СПОГЛЯДАЮЧИ ХМАРИ

Пам'яті будинку В-ського земства

Разом з білою хмариною
в далечінь я полечу.

Де спинюсь і де порину я —
тільки б вітер в полі чув!

Хмари йдуть, пливають громадою,
новий контур кожну мить —
пізнаю і рада-рада я,
тільки . . . серце защемить.

Промінь хмари перенизує,
межи них — глибінь свічад.
Над будівлею з карнизами
загоряється свіча.

Над будівлею знайомою,
снігу білого біліш,
де сотається в заломину
струмінь крові . . . Більше й більш . . .

То не кров — гаряче полум'я
лиже тіло білих стін...

Не забуду вже ніколи я
вістки в дружньому листі:

«Зжер огонь будівлю люблену,
духу вільного печать.

І про жертву невідкуплену
всі мовчать... усі мовчать...»

. . . . .

Зупини. Не треба спогадів.
Розхвилюй... повій... трусни...

Поверни на землю повагом,
рознеси по вітру сни...

Зжер огонь. І прах твій попелом
ліг на шлях до синіх меж.
Чом же сяючим Акрополем
часто в пам'яті встаєш?

ДІЯЛОГ

— З рук своїх подай пищалі,
кінь осідланий стоїть.
Слів не мовлю на прощанні,
бо не вистачить століть.

— Може ті краї неznані
тільки хащі без доріг,
тільки урвища в тумані,
тільки вовчі пустирі?

— Я пройду усі кордони,
пронесу священний стяг
крізь ворожі перепони
чином мужности й звитяг.

— Серцем я з тобою буду,
від смертельного вогню,
від недобрих чар і бруду
тінь твою охороню.

ІЗ ЩОДЕННИКА

... а де спинить, і сама не знає...

Т. Шевченко

Пливу інертно в потоці дужім.
Жива чи мертва — самій байдуже.
Земля кружляє. І світ широкий.
А нас шпурляє. Вже скільки років!

І так жорстоко...

Ідуть у черзі, усі похилі.
В моїй уяві обличчя стерті —
то тільки хвилі...
неначе пінять... неначе грають...
Як тінь за тінню, думки шугають:
здається, досить побила хвиля,
а все ще носить. І я безсило
то потопаю, то виринаю...
Коли зупинить? І де?

Не знаю.

Переходовий табір Lahr

30. 1. 1950 р.

НА КОРАБЛІ «NELLY»

Комісій безліч і кордони в горах,
до консула черга . . . Минула суета.
На корабель іду із номером — сто сорок.
Це ще один етап скитання по світах.

Непевний рух. І скрізь чужі обличчя . . .
Туди, у кут корми, в найдальший, той он, кут!
До обрії молюсь у сині таємничій,
мережку сподівань кладу... таку... тонку...

А «Nelly» йде вперед. Колись відкриє овид
раптово явлений «обітований край».
І потім ще не раз присниться, може, знову
калейдоскоп облич, вражінь . . .
і втома . . . втома вкрай.

Середземне море
28. 2. 1950 р.

Обрій і води небачені,
але з дитинства знайомі.
Може це казка утрачена
знов повертається? Знову?
Жду: ось араби з верблюдами,
пальми міражами зринуть, —
а берегами безлюдними
сунуться тіні незримі.
Тут десь і лотоси й іриси
в плавнях Блакитного Ніла,
соняшне око Озїріса
гріє долину збіднілу.
Вітер піском за оазою
свіжі сліди замітає...
Десь тут, ліворуч, у Азії
сива вершина Сїнаю.
А між краями пустельними
блисками плесо каналу —
рівно шляхи нам простелені,
ніби ми й лиха не знали.
Хвилі об борт розбиваються,
плече смарагдовий племінь,
«Nelly» у піні хитається,
піні рожево-перловій.

Так від захоплення, подиву
тільки відчули утому,
спрагли ми свіжого подуву —
вітру з далекого дому.
Птахи налинули хмарою.
Гості? Чи друзі? Чи свідки?
Їх я питаюся, марю я:
звідки ви, птахи? О, звідки?
Вам понад рідними нивами,
понад хатами летіти —
криками киньте журливими
наші прощальні привіти.

Знов від причалу відходимо —
ніби не зовсім охоче —
піна розбіглась розводами,
хвиля кипить і клекоче.
Сонце проміннями косими
ріже зелені окропи.
Все ще не віримо й досі ми,
що залишили Європу.
Відстань росте й загортається
в синь полудневу, нагріту...
Злякане серце питається:
чом ідемо на край світу?

Суецький канал
Березень 1950 р.

*
*   *
*

Пролітають рибок табунці,
замережують сіру поверхню.
І спадають години оці,
    пелюсточки померхлі . . .

Швидше б вечір яснів і світлів.
Де то зорі Великого Воза?
Під їх сяйвом спокійніше йти
    по неznаній дорозі.

Позавчора ще сходило сім,
алеж низько над обрієм, низько.
І скотились у воду усі,
    як розірвана низка.

Жду сьогодні: нехай, хоч на мить,
все сузір'я на півночі встане,
а на небі безсило тремтить
    тільки зірка остання.

За годину поглинуть і ту
небокраї широкі й неситі.
Як я буду свою самоту
    чужиною носити?

Прийде туга в неріднім краю,
а свого не побачу повіки.
Той би промінь у душу мою,
був би промінь, як ліки...

Ні. Остання погасла... Нема...
Океан... «Nelly» губиться в ньому...
Небозводу пустеля німа
повна зір незнайомих.

Індійський океан
Березень 1950 р.

*
*   *
*

Розгорнув красвидів сувій
берег дикий, скелястий і темний —
скрию сльози за помахом вій,
скрию острах в надії непевній.

Може й справді цей край чарівний —
пристань тиха, щаслива одвіку.
Нащо ж сльози? От знову вони
непотрібно турбують повіки.

За безмірністю водних доріг
покарбований щастям і болем
інший берег і рідний поріг . . .
Чи вернусь ? . . А чи, може, ніколи ? . .

Слід від «Nelly» зникає в імлі.
І докором той слід за кормою:
ти ж і грудки своєї землі
не взяла в чужину із собою.

Вперше побачивши західні береги Австралії
21. 3. 1950 р.

ПЕРШЕ ВРАЖЕННЯ
ВІД АВСТРАЛІЙСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Місяць млинцем у сметані
сунеться й масно сміється,
хмарка біленька розтане,
в миску струмочком поллеться.

Небо — уже на підпитку —
тулиться й дужче хмеліє
і, не рахуючи збитків,
щедро лле вина з сулії.

Зорі моргнути не встигли,
небо їх — в знак перемоги,
як помаранчі достиглі,
кидає людям під ноги.

Квіти, якісь напівсонні,
липнуть від меду густого.

Я тут глядач безсторонній,
тільки здивована з того.

Bathurst
1. 4. 1950 р.

НА ЖЕТТУ

Навалами важкими
завіса хмар спускається до моря.
Останнім сцену кинув
ласкавий гість веселкових просторів.

З-поза куліс, у громі
гарчання звірів чути надокучне,
і тріпотять невтомні
холодних заграв віяла блискучі.

Іде підступним кроком
незнаний хтось і збуджує неспокій.
Сліди його окропом
значить вода у синяві глибокій.

На кладці дерев'яній
стою сама, дивлюсь на буйні води.
Часом надія в'яне:
чи певний кут, чи пережду негоду?

Я залишатись хочу
тут глядачем холодним, безстороннім . . .
А далечінь клекоче
і хвилі б'ють у дикім перегоні . . .

Порт Аделаїда
20. 8. 1950 р.

НА БЕРЕЗІ ТОРРЕНСУ

Сонце проміннями косими
ніжить замріяні хвилі,
верби заплутались косами
і... ворухнутись не в силі.

Бавиться вітер із колосом,
ледве потисне і гладить,
лебідь притишеним голосом
з дітьми розмову провадить.

Равлики ніжками босими
топчуть зелену мережу...
Під живодайними росами
мрію... радію... і стежу.

Аделаїда
1. 9. 1950 р.

ЛІТНІЙ ДЕНЬ В АДЕЛАЇДІ

Вітер хмари розскуб,
розкидає дрібнесеньким клоччям.

Піднімається день
із імли мерехтінь.

Буде спека до згуб
і тяжкий буде день цей робочий —
не приляже ніде
відпочинкова тінь.

Пісня довгих годин
скінчиш працю — і свіжим потоком
розпочне свою гру
життєрадісний бриз.

То вже й сонце ні злим
не здається тобі, ні жорстоким,
знов ти глибоко в ґрунт
свіжим деревом віс.

НАСТРІЙ

Несу додому в мовчазних долонях
малу лякливу пташку лісову.
Щоб не холола, сонечко зову,
хай сутінь вулиць усміхом розгонить.

Проходжу парк, шукаючи схорони,
минути хочу зустріч чергову —
боюсь: розвіють сон мій наяву
гучні привіти і низькі поклони.

Лиш донести б у затишок кімнати
і до бльокнота швидше заховати
дрібний, невидний і вразливий скарб.

Тоді прийму розмов суєтний виклик,
мій слух давно до компліментів звиклий,
до нарікань, як і до зливи скарг.

*
*   *   *

Улягається, тихне хуртеча,
сніжана тріпотлива метелиця.
Може стежка непевної втечі
під промінням ласкавим простелиться.

Може приязнь окутає плечі,
і зустрічне окреслить не те лице,
не ті рухи, і усміх, і речі,
що губились у вихрах метелиці.

Глянь: місяць сколихнувсь — кадило золоте,
і ледве видний дим послався в темне небо.
Мовчанням прокажи те диво, слово те.
У ньому все. Усе. То інших тем не треба.

Мої пісні земні ще десь про зорі снять,
а тайни височин відкрились тут так легко.
І спільна самота іде в прозорість дня
у єдності ясній від близькості далеко.

Відчиняю навстяж я вікно —
прийде ніч, на підвіконня ляже,
молитви, розгублені давно,
позбирає, перениже знов,
у п'ятьмі тихесенько прокаже.

Загорися, згадко, й не холонь.
Скинь з душі малі й великі пута,
теплу ласку маминих долонь
поклади до наболілих скронь
і забуту радість дай відчути.

Як і раніш, люблю весняний вітер,
раптовий дощ і шерех у саду,
а кожен вірш, де тільки не знайду,
я зором вип'ю до останніх літер.

Морський прибій покличе дзвоном цигер,
у світ ілюзій радісно іду,
де барв казкових на своїм сліду
суворий час не знищив і не витер.

У чому ж знак скорочення життя?
Щодалі глибше сховані чуття
і перший відрух стиснуто в долонях.

Все лагідніш самотні вечори
і ширше коло спогадів — згори —
певніший крок і сивина на скронях.

Мороз кладе зірки і срібне пір'я
у синь шибок між рамами старими.
В душі, без плям утоми і зневір'я,
молитвою зринають перші рими.

В кімнату сіна вносять із подвір'я,
і любий голос чути за дверима . . .
Дорогоцінна згадка, незгорима
на все життя, як золоте сузір'я.

Давно минуло все. Все так далеко.
А про сьогодні хочеться забути
і тут, тепер, у надзвичайну спеку
заплющитись, прислухатись і чути

десь голоси колядників надворі
в різдвяні вечори, морозні і прозорі.

* * *

Д. Чубові

Шкодá.

Не заплету вінка.

Рука натруджена.

Нерівний шлях... і час потроху брав...

Того не надолужу я.

А простір тут який за входом нових брам!

І повинь запашних багатомовних барв,

і вітер б'є в лице і тягне за рукав

бадьоро і напружено...

Як шкóда,

що рука

натруджена.

ПЕРЕДЧУТТЯ

Не озветься десь луною
далечінь,
тільки тупає за мною
білий кінь.
Він то ближче, то відстане,
б'є здаля.
Чути глухо, бо відтала
вже земля.
І тривога серце гнітить,
серце ссе —
невідомого в сідлі там
кінь несе.
Хто той вершник, що він хоче?
Може тінь?
Алеж гривою тріпоче
білий кінь,
Алеж чую навіть подих
на плечі.
Чи дороги не знаходить
уночі?
Я не бачу ані тіні,
ні коня,
чом же острах до тремтіння
обійняв?
Бо я чую, бо я знаю,
що він тут,
Не від'їде, не звертає...
Довга путь...
Оглядаюся несміло —
темний шлях...
У душі незрозумілий
сум... і жах...

ЗАНЕДБАНА ДІЛЬНИЦЯ

Панеля вчовгана і стовбур двоголовий,
напівсліпий ліхтар гойдається на дроті.
Хтось зупинився, став на повороті
і поглядом важким у мряці рухи ловить.

Часами чути грюк далекого трамвая,
у порті загуде стривожена сирена.
А тут от тільки тінь принижена й смиренна,
і тиша, і сльота . . . здається, вік триває.

ФІКУСИ

Подвір'я це — тут не почувеш кроків,
усе поглинуть фікусів масиви.
Їх тіней гніт на мур насів, на сивий,
наліг на брук вагою сотні років.

А корінь чорний рве хідник широкий,
він напирасє знизу, що є сили,
і там, де листу й хмизу натрусило,
встає тупим закам'янілим боком.

Даремно ти жадібним ловиш оком
вгорі між крон вузенькі вікна сині,
крихкою тут лишатись вік рослині
твоїй — гіркавій, з анемічним соком.

Втомились очі приглядатись зблизька,
розпізнавати згублений деталь,
байдужий зір, питаючи, де та,
давно німа, давно зів'яла риска.

І як набридло нахилятись низько,
збирати дріб'язок і чути на устах
відбитку днів, де сіра і проста
черга турбот, як павутиння низка.

Отак поволі б падати в нірвану
і під габою теплового туману
ледь-ледь почути: відпочинь . . . засни . . .

Лише щораз, коли схилюсь заснути,
розбудять сні — на береги Славути
приходять дні у кольорах ясних.

ПЕРШИЙ СНІГ

Чи ти ще згадуєш, як перший сніг
в синяву дня влітає білим пухом?
Стоїш задивлена, застигла при вікні,
мов заворожена магічним рухом.

І враз зірвалась, перемігши млюсть,
ідеши у сніг — хай тане на волоссі —
і віриши радісно: тепер от почалось
життя чистіше і ясніш, ніж досі!

Четвертий рік живу в чужім теплі,
не мерзну... ні... нема гіркого слова....
А сниться степ мені . . . степ рідної землі,
і перший сніг — очищення й онова.

ЗАМІСТЬ ВІДПОВІДІ З БЕРЕГІВ ІКВИ

Ол. Неприцькому-Грановському

... Чи згадуєш і ти ті мрії й сни? ...

«Іскри Віри»

Я знов знайшла Вас. Знову. Тут,
у «Іскрах Віри».
Ви той же, та ж висока путь
і нескривіла.

Нехай карбує нас життя
волоссям сивим,
ясне минуле, наче стяг,
звелось у сині.

То Ви зо мною у човні
пливли по Ікві...
У казці? ... Мрії? ... Чом би й ні?
Там мій навік Ви.

То Ви мені плели вінок
з волошок синіх...
У юні дні... давно-давно...
на Україні...

Непроминальний день минув
так передчасно.
Пішли Ви... десь... у чужину...
Дай, Боже, щастя.

Питала: там Ви, а чи ні,
де Гаявата?
І чула я в далечині:
не є моя ти...

Ви, може, мовили: «Вона
є ще малою...»
Не пов'язало слово нас
пред аналоєм,

Лише пелюсточка з вінка,
з волошок синіх...
Один... один Ви у віках...
один... єдиний...

У КОЛІ БЛИЗЬКОГО

У ЛІСІ

Дорога йде у ліс, у холодок тунелю.
Зустрінута шорстким каскадом хмелю,
вона розходитьсь вузькими стежками.
А на галявині зеленими стіжками
кущ бузини, кущ глоду і калини.
Ще далі --- рівним клином
спокійно розляглась долина.
І джазу звук сюди вже не долине.
Тут тиша. П'ю її, мої єдині ліки.
Трава шовкова. І квіток без ліку.
І зайчик золотий. Дорогоцінні барви!
Здається, в руки брав би
і пестив кожен кущик і грибок.
Як чорний оксамитовий горбок
заворушився над кротовим тілом,
у мене враз аж серце затремтіло:
ось-ось-ось вийде архітект незрячий
з пільми на світ, на сонечко гаряче!
Як вийде він, потопче тут ромени?
Та вже нехай . . . про мене . . .
Підніметься завіса таємнича,
упевнюсь, що не міт — той славний
будівничий.

*
*   *   *

І це зима —
                  як ширше й далі
від сонця золотого тече,
а цвіт рожевого мигдалю
на тому тлі узори тче?

І це зима —
                  як там метелик
злетів над росяний газон
і козачка чи тарантели
танцює з блисками разом?

І це зима —
                  коли у тебе
уже веснянки на лиці?
колись, давно — признатись треба —
про зими ми не знали ці.

ПЕЙЗАЖ

Чорних гір верхи за хмарами.
Гроновиці гра
крутoboкими примарами
криє неба край.

А в долині лине хвилями
золоте тепло,
сонце зливу сяйва вилляло,
ось, сюди стекло.

Сипле в тінь зірками, рисками —
зайчик за куцем! —
Аж мімоза цвіт розбризкала
запашним дощем.

Сіє листячко узорами,
п'є солодкий мед . . .
Чи не бачить, що над горами
чорних хмар намет?

*
*   *
*

Зустріне ліс смарагдами хоралів.
Ти тільки слухай, нишком припади,
дивись у люстро синьої води,
де розцвіли калинові коралі.

Поклін сосні. Вона черниця-краля,
від неї ласк ані жаги не жди —
кора беріз заховує сліди
гарячих снів і ніжності без краю.

Безлисті дні мотив фальшивий грали.
Те все забудь і тут ізнов знайди
ясні чуття окрилених годин.

Тобі дзвенять смарагдові хорали
і мавчин сміх, і ритм її ходи,
коли ти сам... у лісі сам-один.

ДО БЕРЕЗИ

Твої це кісоньки, березо?
І сила все ще в них яка! —
Серед розбещених агав
така ти тиха і твереза.

Агави знають біль покори
і ніж за злам законних меж,
а ти в одежі білокорій
пренепорочною ідеш.

Здається, дома біля гаю
свою омріяну зустрів . . .
Мій сум до ніг тобі лягає,
тобі — коханій чи сестрі.

ЧАЙКА

Закружляла клаптиком паперу
біла чайка над моєю грядкою.
Кожним ранком гостю легкоперу
зустрічаю усміхом і... згадкою.

Пам'ятаю зустрічі минулі,
рідний берег і далекі гавані...
Дні пройшли... пробігли... промайнули...
Світлотінь їх завжди дорога мені.

Прилітай щодня, моя пташино,
і кружляй згори у леті спадистім —
я тобі шматочок хліба кину,
ти мені — у серце краплю радості.

ε

ШКІЦИ ПУНКТИРОМ

ЛІТНІ ХВИЛИНИ

1

Тонуть верби-сомнамбули
у блідім молочнім сяйві,
перевісивши в минуле
віти довгі і русяві.

Пеленою огорнула
нас удвох тепліль левади,
де розніжена і чула
смуга тіней ледве пада.

Шлях реальний обминули
всі обітниці й надії,
в нерозгадність слів замкнули
все, що ранком здаленіє.

2

Лягідна хвиля солона
тепло на скелю хлюпоче,
злизує залишки глини.

Літа ласкава долоня
тіло ліниве лоскоче,
кладає золоте ластовиння.

Лялечка — слово в полоні
ледь оболонки на клоччя —
легко метеликом злине.

ПРИПISKA ДО ЛИСТА

О. Н. Г.

Учора падав дощ. Не вкинуто листа.
То чом не написати нині ще приписки?
Тим більш, що дощ ще з ночі перестав,
а день проміння золотом розбризкав.

Ви знаєте — у нас зимовий час,
а так розкішно зацвіли мигдалі!
Я цілу гілку зріую для Вас.
Для Вас?.. І що?.. І як же бути далі?

Несу в кімнату, ставлю на столі,
де Ваш останній лист (читаю все ще й досі).
І чи було на протязі століть,
щоб квіти хтось отак кому приносив?

Та як інакше? Я несу... ось так...
З обох боків між нами океани...

І знов чекаю Вашого листа,
і листоношу виглядаю зрана.

*
*   *
*

Яблуневим би цвітом я звисла
над віконням, у просині скраю,
чи прогнав її з серця і з мислі,
розгадати — спокуси не скрию.

Найповніший чуттів твоїх вислів
покладу в новоковану скриню,
тільки те, що за межі ти вислав,
ляже сріблом на скривджену скроню.

*
*   *
*

Нічого тобі не сказав,
як руку відчув на плечі,
лише обернувся назад
в болючу, гірку далечінь.

Ти ждеш — коли воля чужа
нам путь приготує тісну,
відсунеться гостра межа
за брами забутого сну.

Мого пережитого глиб,
суворість вимог зрозумій,
щоб ми неподільно могли б
вклонятись святині одній.

З КАЛЕНДАРЯ

Лине легіт, легко-легко
гладить липи. Літо мріє.
Нахилив голівку глеком
цвіт лілей у літургії.

Хвиля лагідно колише
білу тінь крила лелеки.
І коли вже . . . і коли вже
хмелем липня перениже
ласку слів і спів далекий?

Не просиш рос? Тим дням докори слав —
тепер не жди у затінку заплавини:
на спини скель спливає колір слив.

Як зрине сум за тонами теплавими,
залиш жалі, замкни у колі слів,
таких ясних, щоб літній час прославили.

* * *

Іще останні хризантеми
гукають залишками літа,
а вже упали ризи темні
на камінь, мур, метали литі.

Німотно котить з лісу темінь.
З розпуки, жалоців чи з люті
в тенета тягне злісну тему —
і запал твій погасне в злеті.

КОНТРАСТИ

*
*   *
*

Все вище небо. Вище, вище
між хмар пливе, як синьки згустки!
А Ви ще мерзнете? А Ви ще
взяли на плечі теплу хустку?!

Не тішать Вас контрасти вдалі? —
такий короткий день у липні,
а круг розквітлого мигдалю
осиний рій гуде і липне.

Втопивши зір у »Reader's Digest«,
до всього Ви німі й незрячі.
О, дай же, Боже, дай же, дай же
Різдво, і пляж, і день гарячий!

*
*   *
*

Сміло входить, не те, що в гостях.
Впорядковані карти тасує.
Зупинити хотілось... та все...
Тільки в захисті руки простяг.

Рух той прийнятий був за салют,
привітальні обійми широкі...
І хоч день цей відзначу щороку,
алеж як без уваги й жалю
пограбовано, знищено спокій!

Криштальний іней блисками холоне —
сліпуче тло на синій твій берет,
а лижов гін несе тебе вперед
до берегів у білому полоні.

Вбачаєш знак у явора поклоні,
шукаєш мови з лицарем дерев,
тим часом вітер задрісно бере
спіралі кіс у трепетні долоні.

У давнині лишив я світлий образ.
Сьогодні віє неминучий бриз,
гаряча пальма хилиться униз
і креше тінь — що мить, то інший обрис.

А спраглий зір мій ловить у півсні
і злото кіс твоїх, і білий сніг...

*
*   *

Берег, простір і чайки.
Хвилі сині, вечерові,
вітер свіжий і терпкий,
але . . . берег не Дніпровий.

Я і друг мій, мій швидкий,
друг мій — човен моторовий . . .
Де мета? І шлях який?
Хвилі ж . . . хвилі не Дніпрові.

Ні. Лети, борись, гартуй
силу духа, струмінь крові!
І причаль колись . . . не тут —
там, де берег . . . де — Дніпровий.

ПРИМІТКИ

1. При всій своїй повазі до сонету, авторка в декількох віршах цієї збірки наважилася на вільне використання цієї гнучкої форми. Надіюся, що співці й знавці канонічного сонету дарують мені цей гріх.

2. В одному малому місті, де не було інших значних пам'яток, будинок земства за проектом В. Кричевського (у меншому від полтавського розмірі) став улюбленим, як символ національної культури. Горів за більшовицького панування. Сяк-так відремонтований, потім був спалений німцями при їх відступі з України.

З М І С Т

	Пливе Південний Хрест	5
НА БЕРЕЗІ	* * * * *	6, 7
ЕСКІЗИ		
	Вишивальниці	8
	Туристові	9
	Нескінчений портрет	10
	Натюрморт	11
	Так радість сподівань...	13
ВТРАТИ		
	Пам'яті Г. Ц-ко	14
	Уривки з «Плакальниці»	15
	Фрагмент	16
	Сниться...	18
	Засланому	19
	Споглядаючи хмари	20
Діялог		22
ІЗ ЩОДЕННИКА		
	Пливу інертно...	23
	На кораблі «Nelly»	24
	Обрій і води...	25
	Пролітають рибок табунці...	27
	Розгорнув краєвидів сувій...	29
	Перше враження...	30
	На Jetty	31
	На березі Торренсу	32
	Літній день в Аделаїді	33

НАСТРІЙ

Несу додому...	34
Улягається, тижне...	35
Глянь, місяць сколихнувся...	36
Відчиняю навстяж я вікно...	37
Як і раніш...	38
Мороз кладе...	39
Д. Чубові	40
Передчуття	41
Занедбана дільниця	42
Фікуси	43
Втомились очі...	44
Перший сніг	45

Замість відповіді з берегів Ікви. Ол. Н.-Гр. 46

У КОЛІ БЛИЗЬКОГО

У лісі	48
І це зима?	49
Пейзаж	50
Зустріне ліс...	51
До берези	52
Чайка	53

ШКІЦИ ПУНКТИРОМ

Літні хвилини	54
---------------	----

Приписка до листа 55

Яблуневим би цвітом я звисла... 56

Нічого тобі не сказав... 56

З КАЛЕНДАРЯ

* * * * *	57, 58
-----------	--------

КОНТРАСТИ

* * * * *	59
-----------	----

Криштальний іней... 60

Берег, простір і чайки... 61

Примітки 62

5/-

